

Alkotmánybíróság!

Újpesti Torna Egylet (székhelye: [REDACTED])

[REDACTED] nyilvántartási  
[REDACTED] szerinti típusa: [REDACTED] egyesület; országos azonosító:  
[REDACTED] egyesület formája: [REDACTED] szerinti besorolása:  
sporttevékenység; közhasznúsági fokozat: közhasznú; képviselői klubigazgató; képviseleti  
jog terjedése: [REDACTED]; képviseleti joggyakorlás: [REDACTED]; megbízás időtartama: határozatlan;  
adószám: [REDACTED]; közösségi adószám: [REDACTED]; statisztikai számjel: [REDACTED]

[REDACTED] képviselői joggyakorlás alapján eljárva (Dr. [REDACTED] és Dr. [REDACTED])  
[REDACTED]

szemben a polgári per felperese, mint indítványozó nevében

### ALKOTMÁNYJOGI PANASZ

|                                                         |              |
|---------------------------------------------------------|--------------|
| FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 64.                                |              |
| FŐLAJSTROMSZÁM                                          |              |
| KEZDŐÍRATON:                                            |              |
| Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Faxon: |              |
| Érkezett:                                               | 2019 AUG 29. |
| PÉLDÁNY:                                                | IV:          |
| MELLÉKLET:                                              | KÖZTÜK:      |
| FŐLAJSTROMSZÁM:                                         |              |
| UTÓÍRATON:                                              |              |

nyújtok be és kérem, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja szerinti hatáskörében az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján állapítsa meg, hogy a támadott ítélet sérti az indítványozónak az Alaptörvény VI. cikk (1), XIII. cikk (1), XXVIII. cikk (1) bekezdései által elismert alapjogát, ezért az alaptörvény-ellenes, melyre tekintettel a támadott ítéletet és a Fővárosi Törvényszék 25.P.22.953/2017/10. számú ítéletét az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdése b) pontja alapján semmisítse meg.

A támadott ítéletet 2019. július 11. napján vettem kézhez, így az alkotmányjogi panasz 2019. szeptember 9. napjáig nyújtható be. A jelen ügyben a polgári per felperese, az indítványozó érintett szervezet, amelynek alkotmányjogi panasa nemcsak alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés (Abtv. 29. §), hanem a jogi személy jóhírnévhez való személyiségi joga tekintetében álláspontom szerint precedens értékű. Nyilatkozom továbbá arról, hogy az indítvány indokolásánál fogva az Abtv. által az indítvány befogadásához megkívánt valamennyi további feltételt teljesítettnek tekinti, az indítványozó adatai közzétételéhez pedig hozzájárul.

|                          |              |
|--------------------------|--------------|
| ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG         |              |
| Ügyszám: IV/01510-0/2019 |              |
| Érkezett: 2019 SZEPT 23. |              |
| Példány: 1               | Kezelőiroda: |
| Melléklet: 16            | ch           |

## INDOKOLÁS

### A jogvita előzményei; az indítványozó jóhírnévhez való jogát meghatározó történeti háttér és jogi alapvetés

1. Az Újpesti Torna Egylet (a továbbiakban: UTE) a jelenleg működők között a legrégebbi magyar sportegyesület, amelyet 1885-ben alapítottak lokálpatrióta újpesti polgárok. Az egyesületnek a legkülönbözőbb sportágakban, így a labdarúgásban is elért jelentős hazai és külföldi sikerei hozzájárultak az eredetileg önálló város, illetőleg később a főváros részévé, a mai IV. kerületté váló városrész itthoni és nemzetközi elismertségéhez és megbecsüléséhez. Ezek a sportsikerek a Budapesthez csatolt városrész nevéhez, lila-fehér színeihez kötődnek és –az 1950-90 közötti erőszakos állami beavatkozás időszakát leszámítva- az eredeti és ma is használt UTE címer égisze alatt születtek. Labdarúgásban a professzionalizmus bevezetésével, 1925-től kezdődően az UTE csapata Újpest FC néven is ezt a címet használva szerzett a háborúig hat magyar bajnoki címet, nyerte meg 1930-ban „az európai Bajnokok Tornáját”, valamint két alkalommal a Közép-európai Kupát”, amely a harmincas években az európai futballban élenjáró Ausztria, Csehszlovákia, Magyarország és az akkor kétszeres világbajnok Olaszország, valamint Svájc, Románia és Jugoszlávia jelentős presztízt jelentő rangos eseménye volt. Mindez az indítványozó számára jelentős elismertséget és népszerűséget eredményezett. 1949-től az ország társadalmi, politikai és gazdasági rendszerének szovjet befolyásra történt erőszakos megváltoztatása és államosítása ugyan arculati elemekben is néhány évtizedre változást okozott, az Újpest név már 1956 után visszakerült az eredeti arculati elemekhez, 1990-től pedig az indítványozó ismét a történelmi nevét és címerét használhatta.
2. Jelenleg a nemzetközi viszonyokban és Magyarországon is a labdarúgás hivatásos (professzionális) sportág, versenyeiben gazdasági (kereskedelmi) társaságok szerepelnek, tevékenységük világszerte gazdasági (üzleti) tevékenységnek minősül. Valamennyi nemzeti és nemzetközi bajnokságban, kupákban a részvétel feltételeit a nemzetközi szövetségek (FIFA, UEFA) szabályai határozzák meg, illetőleg harmonizálják. A tagszövetségek országaiban a sportklubok, egyesületek a legváltozatosabb formában kénytelenek a megnövekedett anyagi feltételeket biztosítani, a hazai és nemzetközi versenyeken való szerepléshez befektetőket találni, ugyanakkor jellemzően ragaszkodnak ahhoz, hogy az anyaegyesülettel való kapcsolat minél szorosabb és jogilag rendezett legyen. Ilyen körülmények között nem szorul további hangsúlyozásra a személyiségi (arculati) elemek jelentősége az [REDACTED] esetében sem,

Az 1990 után az eredeti nevét és jelképeit ismét használó UTE a 20. magyar bajnokságát 1998-ban még egyesületi jogi formában nyerte meg eredeti címere égisze alatt, amely hagyományos címert az egyesület szakosztályai jelenleg is használnak, az adott sportágra való utalással. A labdarúgócsapat működésének pénzügyi feltételeit nemcsak a tagjai befizetései és egyéb saját bevételei, hanem állami és szponzori támogatásai is biztosították, végső soron tehát az egyesület költségvetése volt a kizárólagos forrás. 1999-től kezdve azonban a labdarúgócsapat csak gazdasági társasági formában vehetett részt a hazai és a nemzetközi bajnoki, ill. kupaküzdelmekben, összhangban a labdarúgás nemzetközi szervezetei előírásaival, illetőleg az azok által harmonizált magyar jogszabályi és MLSZ szabályozások rendelkezéseivel. 1998 után tehát az UTE egyfelől, mint kisebbségi tulajdonos (és MLSZ által regisztrált hagyományos egyesület, a bajnokságban való indulási jog „anyacége”) másfelől a mindenkori pénzügyi befektető(k), mint többségi tulajdonos (tulajdonosok) által társasági szerződéssel Kft. vagy egyéb társasági formában létrehozott labdarúgás célú sportvállalkozások [REDACTED] elnevezéssel vettek részt a hazai és európai labdarúgó versengésekben, ahol minden esetben az [REDACTED]-nek a védjegyoltalomban részesülő, az UTE eredeti címere alapján kialakított címerét használták. Ez a címer egyúttal egyben az indítványozó vagyoni hozzájárulását is jelentette az adott társasági szerződés szerint, továbbá alapul szolgált a társasági szerződés által rögzített, az UTE, mint a társaság tagja törzsbetétje arányának meghatározásához. A mindenkori társasági szerződések vétőjogot biztosítottak az indítványozó kisebbségi tulajdonosnak arra az esetre, ha a többségi tulajdonos az [REDACTED] rculati elemeit, köztük a csapat címerét meg kívánta volna változtatni.

3

üzleti céllal társuló személyek, mint többségi tulajdonosok a felek megállapodása alapján ugyanazokat az arculati elemeket voltak jogosultak és kötelesek használni, mint amelyeket az UTE eredetileg kialakított, és amelyekkel 132 éves történelme során nemzetközi és országos hírnevet szerzett. Ezen markáns és jól ismert eredeti arculati elemek (csapatszín, címer, embléma, a társaság által használt [REDACTED] név) megváltoztatása csak a társaság 100%-os szavazattöbbségével változtatható meg. A többségi tulajdonos és a kisebbségi tulajdonos, az indítványozó kapcsolatának szorosságát és egymásra utaltságát kifejező ezen jogi tényhez továbbá hozzátartozik a szóban forgó társasági szerződéseknek az az ugyancsak meghonosodott rendelkezése is, amely szerint az UTE vagyonkezelésében álló sportingatlanban, a Megyeri úti Szusza Ferenc elnevezésű stadionban fejt ki a közös sportvállalkozás a tevékenységét. Ez a stadion 1922-ben történt megépítésétől kezdve az UTE egyesületi tulajdonában állt mindaddig, amíg valamennyi hazai sportlétesítmény kártalanítás nélküli államosítása az elmúlt évszázad negyvenes éveinek végén meg nem történt.

Összességében megállapítható, hogy az indítványozó a hagyományos (eredeti) címerhez való jogi kötődését sikerrel érvényesítette és juttatta kifejezésre valamennyi 1999-től kezdve kötött, az [REDACTED] elnevezésű sportvállalkozása működését biztosító, az egymást követő pénzügyi befektetőkkel kötött társasági szerződésben. Mindennek alapvető oka és indoka mindenkor az volt, hogy az UTE, mint egyesület személyiségi jogai, így különösen jóhírneve a közös tulajdonú formában továbbélő labdarúgó sportvállalkozása, az első osztályú felnőtt csapat működése során se sérülhessen, jóllehet annak tényleges működtetője és irányítója a mindennapi ügyekben a többségi tulajdonos.

4. A jelenlegi [REDACTED] sportvállalkozásnak (hivatalosan [REDACTED]) két tagja van: egyrészt a [REDACTED] belga állampolgár tulajdonában álló gazdasági társaság, [REDACTED], amely 96,69%-os többségi üzletrészt képvisel, másrészt az UTE 3,31%-os üzletrésszel. Elsődleges ügyvezetője [REDACTED], mellette ezt a funkciót a jogvita keletkezésekor a később erről lemondó [REDACTED] r töltötte be. Az előző 3. pontban már említett arculati elemek megváltoztatásának lehetőségét az ott kifejtettekkel azonos módon szabályozza az [REDACTED] társasági szerződése, amelynek 12. fejezete („A társaság taggyűlése”) 12.5. pontja azt a társaság taggyűlése számára tartja fenn és a két üzletrész 100%-os szavazattöbbségéhez köti. Ennek ellenére 2017. június 26.-án az „[REDACTED]” tulajdonosa, egyben az „[REDACTED]” elsődleges ügyvezetője útján úgy határozott, hogy önhatalmúlag megváltoztatja a felnőtt labdarúgócsapat címerét és ezt a jogsértését 2017. július 3.-án hatályossá is tette,



gyakorlati tevékenységében (játékosok felszerelése, hivatalos ügyintézés, médiafelügyelet stb.) alkalmazta. Az indítványozói hivatalos tiltakozások, sajtóközlemények, a nagy számú tagság nyilvános megnyilvánulásai, az összességében többszázezresre tehető szurkolói tábor tömegtüntetései dacára a társaság képviselői a régi címerhez való visszatérést megtagadták, így indítványozó kénytelen volt jogi sérelmének orvoslása érdekében előbb személyiségi jogi pert indítani az illetékes polgári bíróság előtt, majd a cégbíróságnál a társasági szerződés megsértésének megállapítását és következményei elrendelését kezdeményezni.

**Jogi eljárások: a Fővárosi Törvényszék, ill. a Fővárosi Törvényszék cégbírósága, a Fővárosi Ítéltábla, valamint a Kúria döntései**

5. Indítványozó (UTE, [REDACTED]) 2017. július 21.-én felperesi minőségében kereseti kérelmet terjesztett elő a Fővárosi Törvényszékhez az [REDACTED] alperessel szemben. A keresetlevél a Ptk. 2:42. § (1) bekezdése, a 2:43. § d) pontjára és 2:45. § (2) bekezdésére hivatkozással a személyiségi jogai, azon belül a jóhírnévhez való joga megsértésének megállapítását és a Ptk. 2:51. § (1) bekezdésében foglalt jogkövetkezmények elrendelését igényelte az elsőfokú bíróságtól. A keresetlevél utalt továbbá a Ptk. 6:58. §-ára is, annak érdekében, hogy a felpereshez köthető arculati elemek (amelyekből a címer önálló védjegyjogi oltalomban részesül), mint a felperes vagyoni szolgáltatása is elismertethető legyen. A keresetben az indítványozó kétségtelenül kérte a társasági szerződés megsértésének megállapítását is, mint az alperes személyiségi jogsértő magatartásának eszközselekményét, amivel a kétféle jogsérelem konjunktív kapcsolatban állt. A keresetlevél részletes indokolása megfelelően tartalmazza mindazokat a főbb releváns jogi tényeket és körülményeket, valamint azok bizonyítékait, amelyeket a jelen indítvány 1-3. pontjai a történeti és jogi előzményekkel, háttérrel illetőleg alapvetéssel címszó alatt a személyiségi jogokkal összefüggésben ismertetnek és elemeznek.

6. A Fővárosi Törvényszék, mint elsőfokú bíróság 2017. augusztus 31. napján hozott ítéletével a felperesi keresetet elutasította. Álláspontja szerint az arculati integritáshoz és a presztízs élvezetéhez való jog nem tartozik a Ptk. 2:42. § (1) bekezdésében foglalt, a személyiségi jogok körét meghatározó generálklauzula alá, miként a Ptk. 2:45. § (2) bekezdése alapján a jóhírnév megsértése sem állapítható meg, mivel egy személy jóhírnevét nem alapozhatja meg a más személyhez kötődő szimbólumok, címerek mintázata, azok megváltoztatása. Az elsőfokú

bíróság szerint „a címer megváltoztatása nem volt alkalmas felperes jóhírnevéhez fűződő joga megsértésére, az nem volt több, mint egy nem vitatott szerződésszegés, amely nem járt személyiség sérelemmel.” Az elsőfokú bíróság a szerződésszegő magatartást (amelyet feltehetőleg prekoncepciója folytán másodlagos kérelemként minősített) pedig a Ptk. 6:138. §-ára való utalással tekintette alaptalannak (holott csak egy felperesi érvelés volt a jogsértés, mint eszközcselekmény alátámasztására és bírósági el nem ismerhetőségének alátámasztására), mondván, hogy annak jogkövetkezményei a társasági jog, illetőleg a cégjog körébe tartoznak.

7. Jóllehet a felperesi fellebbezés vitatta, hogy másodlagos kérelme lett volna, álláspontja szerint a Ptk. 6:138. §-a semmilyen módon nem korlátozza azt, hogy a társasági jogsértéssel konjunktív kapcsolatban lévő jogsérelmet elkövető alperesi cselekményt ne lehetne a jóhírnév megsértése iránti perben a társasági szerződésben lévő szolgáltatás (vagyonai hozzájárulás) teljesítéseként értékelni és minősíteni a Ptk. 6:137. § és Ptk. 6:138. § rendelkezései szerint. (A kisebbségi tulajdonosnak az arculati szimbólumok tekintetében vétőjogot biztosító társasági szerződésnek ugyanis lényege a többségi tulajdonos jogi személy működésének tekintetében a szabályos működés, benne a kisebbségi tulajdonost megillető alapvető jogok biztosításának betartása.) Ettől függetlenül a polgári eljárás további folyamatában indítványozó sem tekintette ezt a kérdést a személyiségi per tárgyának, hanem az eredeti keresetben ezzel összefüggésben megfogalmazott igényét a személyiségi jogát megsértő alperesi jogsértő magatartás bíróság által nem tolerálható eszközcselekményének minősítette. Ugyanakkor azonban jogai megóvása érdekében a Fővárosi Törvényszék Cégbíróságához fordult, törvényességi felügyeleti eljárást is kezdeményezve. A cégbíróság a Cgt.01-17-012673/8 számú eljárásában az alperes jogsértését megállapította és pénzbírság jogkövetkezményt alkalmazott 2018. január 22.-i végzésében, amely az [REDACTED] fellebbezése hiányában 2018. február 8. napján jogerőre emelkedett.
8. Felperesi 2017. szeptember 28.-i fellebbezésünkben mindenekelőtt a hiányos történelmi tényállást kifogásoltuk, igényelve, hogy azt a másodfokú bíróság egészítse ki, mert az ügy érdekét befolyásolja az a jogi tény, hogy az [REDACTED] nem a többségi tulajdonos alperes hozta létre 2014-ben, hanem az indulási jogot alperes a felperestől szerezte meg, mégpedig a per szempontjából is meghatározó feltételekkel, amelyeket a társasági szerződésük rögzített.

Ténykérdésnek minősítettük, hogy az átlagos fogyasztó az [REDACTED] labdarúgó csapatát a felpereshez köthető arculati elemekkel azonosítja. Állítottuk továbbá, hogy ítéletében az elsőfokú bíróság összekeverte a társaság belső és külső jogviszonyait és ennek eredményeképpen, a rossz elhatárolás következtében téves és jogellenes következtetésekre jutott. Ilyen például a jelen indítvány 9. pontjában tárgyalandó alperesi szerződésszegő magatartás, amely álláspontunk szerint a felperest ért személyiségi jogsérelem törvénysértő eszközselekménye, és ami mellett a bíróság az Alaptörvény 28. cikkének szelleméből és betűjéből kiindulva nem mehet el szótlantul, mert a két jogsérelem konjunktív módon összefügg, merev elhatárolásuk elsődleges és másodlagos keresetre megalapozatlan és törvénysértő, sőt alkotmányellenes is lehet. Alapvetően azonban az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte a másodfokú bíróságtól a fellebbezés a III. (Arculat és presztízs, mint személyiségi jog), illetőleg IV. (A jóhírnév sérelmének kérdése) részeiben és ehhez még a keresetlevelében foglaltakhoz képest is további szempontokat és érveket, esetenként tényeket szolgáltatott. A teljesség igénye nélkül kiemelendők ebből az alábbiak:

- Az az elsőfokú bíróság által perdöntőnek tekintett megközelítés, hogy sem az arculati integritás, sem a presztízs élvezetéhez való jog nem tartozik az érintett jogi személy személyiségéhez, azért törvénysértő, mert tagadja az üzleti életben, illetőleg a sporttevékenységek területén a versenyzők, illetőleg a versenyzők azonosításának és megkülönböztetésének meghatározó jelentőségét. Márpedig nyilvánvaló, hogy ezekben az esetekben olyan személyi és vagyoni jogosultságokról van szó, amelyeket a jog általánosságban és a versenyjogban, valamint a szellemi alkotások terén (például a védjegyeknél) különösen is védelmez, megsértőit (például a védjegy bitorlóit) szankciókkal sújtja.
- A sportvállalkozások terén és versenyében döntő szerepe van az arculati elemeknek. A perbeli esetben tehát nemcsak a szerződésszegő, egyoldalú alperesi magatartásnak van jelentősége, hanem annak is, hogy alperes a címer megváltoztatásával a futballcsapat hazai bajnokságban való üzletszerű működését történelmileg „anyajogon”, jelenleg (vagyoni részesedéssel, pályahasználattal, stb.) biztosító „UTE”-ra történő utalás elhagyásával a kisebbségi tulajdonostól való elszakadási szándékot is szimbolizálja az új címerrel, azaz a jövőben egyedül kíván profitálni a megmaradó [REDACTED] elemekből származó vagyoni előnyökből.
- Alapvető kérdésben tévedett az elsőfokú bíróság akkor, amikor úgy ítélte meg, hogy a felperes, mint sportegyesület nem élvezhet jogvédelmet. Az arculat, illetőleg az abból származtatható jogok bármely jogi személy személyiségének szerves részét képezik. Alapvetően megalapozatlan és téves azt állítani, hogy az alperesi jogsértő



magatartás ne befolyásolhatná a felperes elismert jóhírnevét. Az egyoldalú változtatás ugyanis a többségi tulajdonosnak az UTE-ről való leválási szándéka kísérletének olyan lépéseként is értékelendő, amely sikere esetén a felperes már megszerzett jóhírnevét és elismertségét jelentősen csökkentheti, sőt elenyésztetheti, ami együtt járhat a 132 éves egyesület hírnevét jelentősen megalapozó labdarúgócsapata elvesztésével. Mindezek emberi méltóságában sértenék azt az „Újpesti Közösséget”, amelynek számos tagja számára az UTE jelenti azt a közösséghez tartozás (és néhányuknak az élet viszontagságainak elviselését megkönnyítő) élményt, amit a hagyományos címerhez való ragaszkodás jelenít meg. Akkor, amikor a felperesi egyesület óvja személyiségi jogait, egyidejűleg képviseli ennek a közösségnek a tagjai személyiségi jogait is, mivel ők jogszabályi lehetőség hiányában ennek érdekében nem léphetnek fel. Ezt a kollektív érdeket nemcsak a futballcsapat mérkőzésekre járó szurkolói, hanem azok az újpesti díszpolgárok, legendás híré labdarúgói és más sportolói, valamint a városrész korábbi és jelenlegi előljárói is kifejezésre jutatták, akik a szurkolói tiltakozásokhoz csatlakozva fejezték ki nyílt levélben felháborodásukat az egyoldalú döntéssel történt címerváltoztatás miatt. Számos releváns tény és jogi körülmény mellett ezt a tényt sem értékelte az elsőfokú bíróság, sőt meg sem említette.

9. A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla helyt adott a felperesi fellebbezésnek. Döntése az ügy érdemében teljesen visszatükrözte az abban használt indokokat és észrevételeket. A másodfokú bíróság 2017. december 8.-án hozott ítéletében a felperesi fellebbezésben foglaltak szerint az ügy tényállását is kiegészítette és ennek alapján megállapította, hogy alperes megsértette felperes jóhírnevét azzal, hogy utóbbi hozzájárulása nélkül megváltoztatta a felnőtt férfi labdarúgócsapat címerét és azt 2017. július 3. napjától használja. Egyúttal kötelezte alperest a jogsértő magatartás abbahagyására és eltiltotta őt a további jogsértéstől. Rendelkezett továbbá arról is, hogy alperes honlapján tegye közzé a jogerős ítélet rendelkező részét. A másodfokú bíróság a jogerős döntésében a jóhírnév megsértése tényének megállapítását a Ptk. 2:51. § (1) bekezdésének a) pontjára alapította, az alperest terhelő azon kötelezettséget pedig, amely szerint felperesről az azonos arculat alapján kialakult képet –a felperes Ptk. 2:42. § (3) bekezdés által megkívánt hozzájárulás nélkül nem teheti kedvezőtlenebbé a fogyasztók, rajongók előtt, mivel az a Ptk. 2:45. § (2) bekezdés alapján személyhez fűződő jogsértést, jóhírnév sértést valósít meg- ez utóbbi rendelkezésre utalással állapította meg. A jogsértés szankciójáról a másodfokú bíróság a Ptk.



2:51. § (1) bekezdés b) pontja alapján rendelkezett, mivel az elsőfokú bíróság által másodlagos kérelemként kezelt petitumot a Fővárosi Ítéltábla –valójában a felperesi szándékkal összhangban- csak látszólagos halmazatnak tekintette.

10. A Kúria 2019. május 29.-i keltű, Pfv.IV.20.432/2018/7. számú, felperessel a szokásos elektronikus formában nem közölt, így az általa csak 2019. július 11. napján kézhez vett felülvizsgálati ítélet a jogerős ítéletnek a felperes jóhírneve sérelmét megállapító és a jogsértést szankcionáló rendelkezését hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A Kúria döntésének jogi indokaira vonatkozó ítéleti rész (15-23. pontok) – az ügy precedens jellegéhez képest – kirívóan rövid és hiányos. Egyértelműen visszatér a Fővárosi Törvényszék indokolásához, legtöbb esetben mondatainak megfogalmazása is azonos, önálló érvelést csak elvétve tartalmaz. Példa erre, hogy az Ítéltábla kiegészített tényállású ítélete ellenére egyetlen megállapítással, nevezetesen „*a Kúria megítélése szerint okszerűtlenül jutott a másodfokú bíróság*” a felperes jóhírnevét sértő ítéleti megállapításra [21]. Hasonlóan lakonikusan állapítja meg, hogy „*A felperes a keresetében a személyiségi jog megsértései alkalmazásával kívánta az alperes szerződésszerű magatartását kikényszeríteni*” [22], szót sem ejtve arról, hogy annak ügyében felperes a cégbírósághoz fordult, amely a jogsértést jogerősen meg is állapította és azt bírsággal szankcionálta. Az érdemileg döntő kérdésekben a Kúria ítéleti megfogalmazásai tartalmilag semmiben nem különböznek az első döntésétől, így például: „*Valamely szervezet saját címerének saját döntésén alapuló megváltoztatása egy attól elkülönült jogi személy jóhírnevének sérelmét objektíve nem okozhatja*” [20], illetőleg „*...a felperes által igényelt jogvédelem tehát nem alkalmas jogi eszköz az őt ért sérelem reparációjára*” [22].

#### **Kúria ítéletének alaptörvény-ellenessége és az indítványozó alapjogi sérelmének indokolása**

11. A 2014-ben hatályba lépett Ptk. a korábbi polgári törvénykönyvhöz képest a személyiségi jogok területén is számos újítást eredményezett. A jelen ügy szempontjából kulcsfontosságúnak tekinthető a személyiségi jogok generálklauzulája (Ptk. 2:42. §) pozíciójának megerősítése és absztrakciós szintjének megemelése, valamint a jogi személyek személyhez fűződő jogainak megerősítése utaló szabály formájában (Ptk. 3:1 § (3) bekezdése). Miként a törvénynek az új Ptk. személyiségi jogokról szóló XI. címéhez tartozó

indokolása 1. pontja kiemeli: „A törvény két elemből felépítve fogalmazza meg a személyiségi jogi generálklauzulát: egyik elemként a 19. század eleji magánjogi tervezetekből ismert, pontos és gördülékeny, a személyiségi jogok lényegét és rendeltetését kifejező általános szabályt fogad el; második elemként –lényegét tekintve – megismétli a régi Ptk. indító szabályát. A két normatív elemből együttesen képzett generálklauzula alapján bármely személyiségi jog –a nem nevesítettek is- védelmet nyernek. A törvény a személyiség magánjogi védelmének középpontjába az emberi méltósághoz való jogot helyezi; ezt tekinti minden nevesített és nem nevesített személyiségi jog „anyajogának”. Feloldja ezzel a régi Ptk. megoldásából adódó ellentmondást is, amelyben a legáltalánosabb fogalom, az emberi méltóság joga csak egy példálózó felsorolásban említett nevesített személyiségi jogként jelent meg.” Mindehhez a Ptk. Kommentár hozzáteszi: „Újabb személyiségi jogok is keletkezhetnek a jövőben, amelyekre az oltalom automatikusan kiterjed, így e rendelkezés alapján a nem nevesített személyiségi jogok esetén is mód nyílik a Ptk.-ban szabályozott jogvédelmi eszközök igénybevételére.” (Kommentár: A személyiségi jogok általános védelme b) pont), majd összefoglalásként megállapítja: „Az új konstrukcióval a személyiségi jogok védelmének szintje természetesen egyáltalán nem gyengül, hanem a magasabb absztrakciós szinten elhelyezkedő generálklauzula határozottabb elvi alapokat kap.” (d. pont)

12. A nevesített személyiségi jog, a jóhírnév védelmével kapcsolatban ugyancsak a Ptk. Kommentár releváns magyarázata figyelemreméltó: „A Ptk. megfogalmazásából következik, hogy a jóhírnév megsértésének bármilyen módon való elkövetése jogellenes, a törvényhozó pedig nem kívánta kizárólagos jelleggel felsorolni az előfordulható esetek körét. A Ptk. példálózó jelleggel csak a leggyakoribb tipikus hírnévrontó magatartást kívánta kiemelni, nyilván fogódzót kínálva ezzel a jogalkalmazásnak.” (Kommentár: 3. A jóhírnév védelme, b) pont).
13. Az előző pontokban ismertetett új generálklauzulának megfelelő egyenletes bírói gyakorlat még nyilvánvalóan nem alakult ki. Ezt jól példázza a jelen indítvány tárgyát képező ügy is, amelyben – különösen az emberi méltóság középpontba kerülése tekintetében – az új konstrukciójú és szemléletű generálklauzula figyelembevételét tükröző, az új Ptk. szellemisége szerint ítélező Fővárosi Ítéltábla jogerős döntését hatályon kívül helyezve a Kúria a Fővárosi Törvényszék elsőfokú ítéletét hagyta helyben. Márpedig az Ítéltábla jogerős ítélete ebben a több szempontból precedens értékű perben példaértékű lehetne az új

generálklauzula helyes bírói gyakorlatának kialakítása szempontjából is. A másodfokú bíróság ugyanis megállapított tényállásában és az azok alapján levont jogi következtetéseit tekintve megalapozott és helytálló. Színvonalasan és logikusan –megítélésünk szerint az Alaptörvénnyel is összhangban- vezette le és állapította meg, hogy

- alperes megsértette a felperes személyiségi jogait és ebben az ítélet jogszerűen értékelte a jóhírnév tényleges sérelmét is. Mindezt nem a másodlagos kereseti kérelem alapján tette, mivel azt csak látszólagos halmazatnak tekintette, hanem – helyesen- az alperesi jogsértés eszközselekményének tekintette,
- az Alaptörvénynek is megfelelően mit jelentenek a Ptk. 3:1 § (3) bekezdésének értelmében védelmet élvező személyiségi jogok,
- miért fontosak és egy sportegyesület esetében alapvető jelentőségűek az arculati elemek, köztük a közös sportvállalkozás címere, amely adott esetben a külvilág (különösen a szurkolók és az újpesti közösség és polgárok előtt) és miért kötődik a címer nemcsak az alpereshez, hanem a felpereshez is,
- a címer jogellenes módosítása miért változtatta meg kedvezőtlenül a felperesről a több mint egy évszázad alatt kialakult képet a „fogyasztók” (elsősorban a szurkolói közönség felé, de a szélesebb nyilvánosság irányában is) és valósította meg ez által a Ptk. 2:45. § (2) bekezdése szerinti jogsértést.

14. A Kúria felülvizsgálati döntését általánosságban elemezve és értékelve, mindenekelőtt az állapítható meg, hogy **sem az elsőfokú bíróság** (amelynek megközelítését és álláspontját a legfelső bírói testület a jogerős ítéletben kiegészített tényállás teljes figyelmen kívül hagyásával, elutasításának indokolása mellőzésével helybenhagyta) **sem a Kúria nem volt tekintettel a Ptk. új rendelkezéseire és elvi alapjaira a személyiségi jogok, benne a jóhírnév védelme terén, jogalkalmazásuk jól érzékelhetően a korábbi Ptk. alapján kialakult szemléletet és joggyakorlatot idézi.** Ennek következtében a Kúria ítélete önmagában kirívóan „contra legem” jogalkalmazás, megsérti indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. (1) bekezdésén alapuló tisztességes eljáráshoz való alapjogát. Az indítványozói jogsérelmet a 16. pontban részletező ítéleti álláspontok és megállapítások konkretizálják és még egyértelműbbé teszik.

15. **A személyiségi jogok terén, közelebbről a jóhírnév sérelme tekintetében** a bírói döntés indokolásában elkövetett számos törvénysértő megállapítás és megfogalmazás önmagában még nem feltétlenül lenne tekinthető minden esetben alkotmányellenesnek, lévén mérlegelési jogkörben eldöntendő kérdésekről szól. Az ugyancsak a 16. pontban részletezettek szerint azonban a kúriai döntés indokolásában a 20. és 21. pontokban **olyan álláspontok rajzolódnak ki, amelyek a Ptk. vonatkozó új generálklauzulája figyelmen kívül hagyását „contra constitutionem” jellegűvé emelik.** Ezek az indokolási elemek ugyanis olyan megállapításokat tesznek, illetőleg olyan megfogalmazásúak, **amelyek –túlhaladva a Kúria mérlegelésen alapuló döntési jogkörét- felvetik a „bírói jogalkotás” minősítésének szükségességét, ami alkotmányellenes.** Az érintett kúriai megállapítások **alapvetően az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének és –egy esetben- XIII. cikke (1) bekezdésének megsértését eredményezik.**

16. **A Kúria ítéletének alaptörvényessége és az indítványozó alapjogi sérelmének részletezett indokolása** egyrészt a jelen indítványban **főbb vonásaiban ismertetett** felperesi fellebbezés és felülvizsgálati kérelem (az ismertetés 8., ill. 13. pontjai), valamint a jogerős ítélet indokolása (ismertetés 9. pontja, ill. az Ítéletábra döntésének 6-10. oldalai) teljességén alapul. Következésképpen a szóban forgó kúriai döntés alaptörvényessége és az indítványozó alapjogi sérelmének **konkrét és az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek jelzésére összpontosító álláspontunkat az ítélet a [20]-[23] pontjainak adott megállapításaihoz fűzzük, a következők szerint:**

- a) **A Kúria ítéletének [20] pontja** elismeri ugyan, hogy a hírnévrontás bármilyen módon kifejezésre juttatható, ennek ellenére ezen indokolási pont a jelen indítvány indokolásának 10. pontjában meghivatkozott utolsó mondata mégis több alapjogsértést felvet. Az a megállapítás, hogy az önálló jogi személy, az [REDACTED] *„saját címerének saját döntésén alapuló megváltoztatása egy attól elkülönült jogi személy [az UTE] jóhírnevének sérelmét nem okozhatja”* – **mindenekelőtt sérti az indítványozó felperesnek az Alaptörvény XIII. cikke (1) bekezdésén alapuló, a tulajdon védelméhez való jogát, amely annak élvezetét szintén magában foglalja.** Ismételten hangsúlyozni szükséges, hogy az [REDACTED] közös tulajdonú sportvállalkozás és felperesnek a címer megváltoztatására vonatkozó döntés meghozatalában gyakorlatilag vétőjoga van, **a társasági szerződés kizárja az alperes egyoldalú akaratának érvényesítését, bármilyen módon történjék az, ehhez a**



bíróságok – a szerződésszegés súlyának szándékos csökkentésével - nem asszisztálhatnak, mert az a pártatlan ítélkezés hiányának látszatát eredményezheti, ami sérti az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdésén alapuló törvényes eljáráshoz való jogosultságát;

nem felel meg a Ptk. új generálklauzulájának sem, és ezért a jelen indítványban teljes körűen bemutatott indokainknál fogva (az indokolás 8., 9., 13. és 15. pontjai) **kellő alappal vetjük fel az indítványozónak az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében , továbbá XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított jogai sérelmét,** utóbbit illetően azért is, mert a tisztességes eljárás sérelme már a jelen indokolás 14. pontjában hivatkozottaknál fogva megvalósul a „contra legem” jogalkalmazás formájában.

b) Az ítélet [21] pontjának megállapításai igazolják a legegységelműbben a Kúria ítéletének alaptörvény-ellenességét , az Alaptörvény VI. cikke (1) bekezdése és XXVIII. cikke (1) bekezdése nyilvánvaló megsértését, mivel e pont indokolásának

- **első mondata** a generálklauzula tartalmával ellentétben az *„alperes kifogásolt magatartása még akkor sem alkalmas a jóhírnév megsértésére”* megállapítással a jövőre nézve is a Ptk. új szabályozásával meghaladott bírói gyakorlat alkalmazását kívánja megőrizni, ami egyértelműen az alkotmányellenes bírói jogalkotás szándékának kifejezésre juttatásaként értékelendő;
- **második mondata** semmilyen módon nem adja indokát annak, hogy miért jutott volna „okszerűtlenül” a másodfokú bíróság olyan következtetésekre, ami a felperes jóhírnevének megsértése megállapítására vezette az Ítéletábrlát. Az ezzel kapcsolatos indokolás teljes mellőzése önmagában egyértelműen a tisztességes bírósági eljárás alapjogának megsértése. Ezen túlmenően annak a beismerése is, hogy a Kúriának hiányzik a szándéka a saját, a korábbi jogi szabályozásra épített álláspontja felülvizsgálatára.

c) A [22] ítéleti ponttal összefüggésben az indokolás automatikusan alaptörvény-ellenes megállapításokat nem vet fel, kivéve az utolsó mondatot, amely a felperes által igényelt személyiségi jogvédelmet nem tartja alkalmas jogi eszköznek az őt ért sérelem reparációjára. (A kivétel azonban a [21] pontban tett kúriai megállapítások részbeni megismétlése, így annak értékelésére az előző b) pontban mondottak

vonatkoznak.) Azt az elvi álláspontunkat mindazonáltal fenntartjuk, hogy –az elsőfokú bíróság megállapítását átvéve– a Kúria ne csak egyszerű cégjogi szerződésszegésnek tekintse a társasági szerződés megsértését. Nézetünk szerint a felülvizsgálati jogkörében a legfelső bírói testület az Alaptörvény 28. cikkére figyelemmel vizsgálati és döntési hatáskörébe vonhatta volna a cégjogi jogerős végzésben foglaltakat a személyiségi jogsérelem eszközselekményének jogi (és alkotmányjogi) súlyának és relevanciájának helyes megítélése érdekében. Ennek éppen a fordítottját tette a Kúria. Említést érdemel továbbá, hogy iratellenes és megalapozatlan az az állítás is, amely szerint felperes alperes szerződésszerű magatartását a személyiségi jog megsértésének jogkövetkezményei alkalmazásával kívánta volna kikényszeríteni. Ennek az önkényes kúriai jogértelmezésnek a következő, a pártatlanság látszatára vonatkozó okfejtésünkkel együttes figyelembevételére esetén lehet alkotmányjogi jelentősége, amennyiben a Tisztelt Alkotmánybíróság is úgy ítéli meg.

- d) A Kúria ítéletének [23] pontja egy önmagában való ellentmondást tartalmaz, amennyiben az ítélet rendelkező részével ellentétesen azt állapítja meg, hogy „Ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.” Mivel nem ez az egyetlen iratellenes megállapítás az ítéletben, mindössze csak azt kívánjuk az erre a mondatra való kúriai megállapítással megerősíteni, illetőleg szimbolizálni, hogy a Kúria a félreérthetetlen illetőleg pontos szakmai állítások megtételére nem fordított kellő gondot a közel másfél éves felülvizsgálata során (miközben a jogerős ítélet létrehozására az Ítéletábránál fél év is elegendő volt), ami felvetheti az indokolatlanul hosszú időtartamú eljárás miatti jogsérelem mellett, amely ugyanúgy részeleme a tisztességes bírósági eljárásnak, mint a „pártatlanság megőrzésének” látszata. Utóbbi sérelmét a jelen ügyben a Kúria egyoldalú megközelítésének és megállapításainak önálló érvkészlettel való alátámasztásának már tárgyalt hiánya okozhatja.

Budapest, 2019. augusztus 23.

**Tisztelettel:**

Újpesti Torna Egylet indítványozó jogi képv.: